

KONTO ZWIĄZKU P. K. O. 8082.

ADRES: NOWY - ŚWIAT 35.

TELEFON 7-98

PISMO TYGODNIOWE.

WYCHODZI W KAŻDĄ SOBOTE.

WARSZAWSKA SPÓŁKA MYŚLIWSKA SKŁAD BRONI I AMUNICJI

Warszawa, Królewska 17. ::::: Telefony: 19-17, Zarząd 78-27.

GENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO NA POLSKĘ I GDAŃSK

Słynnych fabryk: Fabrique Nationale-Herstal, Lebeau, Stessart, Francotte, Delrez, Sauer, Mauser, Husqvarna, Société Française des Munitions de Chasse, Rottweil, Utendoerffer.

Firmowe naboje śrutowe własnego wyrobu maszynowego z kapszonem „GEVELOT“
i prochem bezdymnym „ROTTWEIL“

Przybory myśliwskie i szermiercze.

Warsztaty puszkarskie.

— Na ukończeniu budowa własnej fabryki gliz i przybitek myśliwskich w Warszawie. —

w Wiedniu, ul. Wileńska 10,
w Poznaniu, ul. Gwarna 12, (telefon 19-08),
we Lwowie, Plac Marjański 4.

ROBERT ZIEGLER

SKŁAD BRONI I AMUNICJI

WARSZAWA, TRĘBACKA 10, TEL. 21-94

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 114, TEL. 10-75.

WYŁĄCZNE PRZEDSTAWICIELSTWO
NA POLSKĘ I GDAŃSK fabryk:Syrena Hammerless Arms Co. Liège
Manufacture d'Armes „Gryf“, Liège
Anciens Etablissements Pieper, Herstal.

Z Centr. Związku Pol. Stow. Łow.

Naczelne zrzeczenie łowieckie w b. Zaborze Pruskim, Wielkopolski Zw. Myśliwych w Poznaniu, w zrozumieniu doniosłości jednolitej organizacji Delegatów Powiatowych Centrali — zwrócił się do Wyzd. Wykonawczego z listą kandydatów, którzyby chcieli widzieć jako delegatów Centr. Zw. — działających na terenie Wielkopolski, jak również z prośbą o uzyskanie odpowiednich rozporządzeń Władz Centralnych dotyczących działania del. powiatowych w b. Zaborze Pruskim.

Na skutek wystąpienia Centr. Związku do Pana Ministra Rolnictwa — Wydział Wykonawczy otrzymał w dniu 14 z. m. następujące pismo.

Minister Rolnictwa. Nr. 1585 — L. 1.

Warszawa dn. 13 września 1927 roku.

Do Centralnego Zw. Pol. Stow. Łowieckich w/m. Komunikuję Panom, iż stosownie do ich prośby zwrócić się do PP. Wojewodów w Poznaniu, Toruniu i Katowicach o wydanie zarządzeń, aby władze administracyjne I instancji wysłużywały zdania przedstawicieli Centr. Zw. Pol. Stow. Łowieckich w sprawach potrzeb łowiectwa.

Wobec tego proszę o zakomunikowanie wymienionym PP. Wojewodom imiennego wykazu przedstawicieli Centr. Związku Pol. Stow. Łowieckich dla poszczególnych powiatów ze wskazaniem miejsca ich zamieszkania.

Minister (—) K. Niezabykowski.

W ten sposób Władze Ministerjalne, przychylając się do prośb Centralnego Związku, wydały rozporządzenia obejmujące Województwa: Warszawskie, Łódzkie, Białostockie, Lubelskie, Kieleckie, Wileńskie, Poleskie, Wołyńskie, Nowogródzkie, Lwowskie, Tarnopolskie, Stanisławowskie, Poznańskie, Pomorskie i Śląskie.

Imeni słowy, z wyjątkiem jednego Woj. Krakowskiego (które w niedługim czasie również będzie objęte) na terenie całej Rzeczypospolitej — sankcjonowana jest działalność przedstawicieli Centr. Związku.

Obecnie całe wysiłki Wyzd. Wykonawczego zwrócone są w kierunku obsadzenia wszystkich powiatów swymi delegatami.

Dużo już zostało zrobione — Centrala posiada około 150 delegatów — i około 70 dalszych kandydatów. Ale to jeszcze nie wszystko. W każdym powiecie musimy mieć przynajmniej po jednym przedstawicielu. Cel ten musimy osiągnąć i osiągniemy przy współpracy naszych członków i sympatyków.

W jednym z najbliższych numerów „Łowca Polskiego” podamy do wiadomości ogółu dotychczasową listę delegatów i powiaty ich działania. Będzie ona wskaźnikiem, w jakich powiatach należy wyszukać odpowiednie osoby — które będą godnie reprezentowały Centr. Związek na zewnątrz.

W zakończeniu z radością konstatujemy, że PP. Wojewodowie zechcieli potraktować zamierzenia Centrali, co widąc z otrzymanych od nich korespondencji w sprawie delegatów, licznych zapytań, komunikatów i wyjaśnień.

W DALSZYM CIAGU ZGŁOSZENI ZOSTALI NA DELEGATÓW POWIATOWYCH.

Jerzy Dmochowski — Jeleniec, p. Łuków, na pow. Łukowski.

Michał Jaworski — Miedzyrzec Podl., na pow. Radzyński.

Aleksander Zalewski — Brześć n/Bugiem, Stęchliczwa 12, na pow. Brzeski.

Karol Korkozowicz — Woropajewo, na pow. Oszmiański.

Zenon Kobiśiewicz — Kamieniec p. Lubrańca, na pow. Nieszawski.

Henryk Sokółowski — Wysocin p. Zabienia, na pow. Nieszawski.

Mieczysław Chłapowski — Glesno p. Wyrzysk, na pow. Wyrzyski.

Fukencjusz Pacyna — Chojnów, p. Piaseczno Warsz., na pow. Grójceki.

Tadeusz Metzig — Golałki, p. Żnin, na pow. Żniński.

Józef Zychliński — Kusowo, p. Bydgoszcz, na pow. Bydgoski.

Stanisław Woszczyński — Podanin, pow. Chodzież, na pow. Chodzieżski.

Stefan Paliszewski — Hutka, p. Władysławów, na pow. Czarnikowski.

Stanisław Chelmiecki — Zakrzewo, pow. Gniezno, na pow. Gnieźnieński.

Józef Wichliński — Dakowy Mokre, p. Opalenica, na pow. Grodzki Wlkp.

Ludwik Żółtowski — Godurowo, p. Gostyń, na pow. Gostyński Wlkp.

Tadeusz Sokolnicki — Kochłowy, p. Wołkowo, na pow. Kępniński.

Józef Lossow — Gryżyna, p. Kościan, na pow. Kościański.

Janusz Chosłowski — Czarnysad, pow. Koźmin, na pow. Koźmiński.

Zygmunt Czarniecki — Koryta, pow. Krotoszyn, na pow. Krotoszyński.

Krzysztof Mielżyński — Pawłowice, p. Leszno, na pow. Lesznieński.

Konstanty Chłapowski — Mościewo, p. Kwilcz, na pow. Międzyrzecki.

Kazimierz Jaczyński — Marchków, p. Gelbce, na pow. Mogilnicki.

Jan Lipski — Lewków, p. Bukowina, na pow. Ostrowski Wlkp.

Michał Siciński — pow. Ostrzeszów, na pow. Ostrzeszowski.

Jan Taczanowski ordynat, — Taczanów, pow. Pleszew, na pow. Pleszewski.

Władysław Szczaniecki — Łaszczyn, pow. Rawicz, na pow. Rawicki.

Stanisław Kurnatowski — Pożarowo, pow. Szamotuły, na pow. Szamotulski.

Władysław Petkowski — Kuśnierz, p. Wronow, na pow. Strzeleński.

Michał Szulczewski — Chwaliszewo, pow. Szubin, na pow. Szubiński.

Franciszek Unrug — Wyszakowo, pow. Środa, na pow. Środzki.

Tadeusz Mejer — Kórnik, na pow. Śremski.

Tadeusz Goetzendorf-Grabowski — Lechlin, pow. Wągrowiec, na pow. Wągrowiecki.

Zygmunt Kurnatowski — Gościeszyn, pow. Wolsztyn, na pow. Wolsztyński.

PRZEWÓZ PSÓW MYŚLIWSKICH POCIAGAMI.

Po otrzymaniu zawiadomienia z Ministerstwa Komunikacji, że zostało przychylnie rozpatrzone wystąpienie Wyzd. Wykonawczego w sprawie przewozu psów myśliwskich i pobierania za nie opłat — i wydane odpowiednie zarządzenie, zwrócił się Wydział Wykonawczy do poszczególnych Dyrekcji Kolei, o wprowadzenie powyższego zarządzenia w życie na sezon letnich i jesiennych polowań.

Z nadesłanych pism wynika, że Dyrekcje Kolejowe Warszawska, Krakowska, Poznańska, Wileńska i Radomska stosownie okólniki rozesała, rezultatem czego jest rezerwowanie w razie potrzeby przedziału w wagonach klasy 3-ciej wyłącznie dla myśliwych podróżujących z psami.

Powysze zostało już zapewne stwierdzone przez osoby zainteresowane, jak również i sposób nabywania obecnie dla psów biletów w kasach osobowych.

ANKIETA W SPRAWIE PRENUMERATY.

Praktyka administracyjna „Łowca Polskiego” daje pewne podstawy do twierdzenia, że skład przeważnie prenumeratorów tego pisma jest wybitnie odmienny od przeciętnej masy płacących za inne pisma.

Myślni bowiem w łwiej części są ludźmi — tak finansowo sytuowani, że suma, wylatwana na prenumeratę czasopisma fachowego, nie robi różnicy najmniejszej w ich budżecie. A jednak zaleganie w opłacie i zaniechanie jej zupełnie, zdarza się aż nadto często.

Poczynione wszakże w tym kierunku obszerwsze świadczą, że nie wynika to ani ze złej woli, ani z niechęci do pisma, ni też z jakowegoś skąpstwa. Zawiniły tu prosto stosunki specyficzne, że mianowicie z jednej strony prenumeratorzy — myślni przeważnie mieszkają na wsi, mając utrudniony dostęp do poczty przyjmującej opłatę; że powtórnie pewne odosobnienie wskutek stałego przebywania zdala od licznieszego środowiska myślnych, przyczynia się zwycięzynie do zapomnienia o obowiązku i potrzebie prenumeraty. Sprzyjała temu zapomnianiu zbyt długa przerwa między numerami „Łowca Polskiego” w okresach jak 1 i 16 miesiąca, bez stałego dnia tygodniowego wychodzenia.

Temu, miejmy nadzieję, zaradzi przemiana pisma na tygodnik od października, które głębiej wrazi się w pamięć czytelnika, otrzymującego numer na każdy miesiąc.

Należy tedy pomyśleć także o usunięciu pozostałych przyczyn, hamujących regularne opłacanie pisma.

I tutaj wskazówki pouczającą daje nam fakt, że liczba odpalających z powodu nieplacenia jest znikomo mała wśród myślnych, zamieszkałych w Warszawie. Do takich wystarczy postać inkasenta, któremu chętnie płacą. Gdyby więc można było tak samo trafić bezpośrednio z kwitem prenumeracyjnym do myślnych na prowincji, — to kwestja byłaby rozstrzygnięta.

Ze jednak tego czynić niepodobna, trzeba więc stosować inne sposoby — to kwestja ogłaszania ankiet, zmierzających do wysondowania opinii samych zainteresowanych myślnych — prenumeratorów, których prosimy o wzięcie udziału w ankiecie na temat tu poruszonej.

W imieniu wspólnego dobra myślnych, prosimy o zabieranie głosu w tej materji na łamach „Łowca Polskiego”.

Uwag tych nie należy jednak łączyć z ogólną krytyką kierunku lub treści pisma. Krytyka taka może się przydać wprawdzie do wiadomości, użytku i rozważania przez Komitet Redakcyjny. Jednakże pierwszym warunkiem wszelkich ulpszeń w piśmie, jest jego podstawa finansowa, zależna w tym wypadku od stałego wspierania pieniężnego w postaci prenumeraty.

Tym razem więc chodzimy tylko o pomoc we wskazówkach, mających na celu rozwój finansowy pisma, i do tego wzywamy pp. myślnych, będących faktycznie współwłaścicielami organu Centralnego Związku Polsk Stow. Łow.

O.

ZE STOWARZYSZEŃ.

Wzór do naśladowania.

Na ogólnym zebraniu członków Koła Miłośników Łowiectwa w Warszawie, w wniosek p. Józefa Skrzypka uchwalono obowiązkowe prenumerowanie „Łowca Polskiego” przez wszystkich członków Koła.

Z Koła Wrzesińskiego.

Na zebraniu Koła Wrzesińskiego Związku Zaw. Leśników postanowiono odbyć strzelanie o premje kują do strzającego rogacza na odległość 80 m: i strzaniem do rzutków. Zebrani uchwalili zakupić 6 premj w kwocie od 180 do 200 zł. Na zakup premj wyznaczono komisję. Aby kwotę na premje zebrać, uchwa-

lono pobrać od członków bez względu na to, czy w strzelaniu udział wezmą, czy nie — mieszcynie składek, oprócz tego pobierać się będzie po raz wtóry składek (w czasie strzelania) na pokrycie zakupu premj, lecz tylko od członków biorących udział w strzelaniu.

Z OGRÓDU ZOOLOGICZNEGO W WARSZAWIE.

Ogród zoologiczny w Warszawie nabył ostatnio od artysty opary, p. Gruszczyńskiego, piękne okazy danieli i jeleni, nadto żółwia i inne drobne okazy. Okazuje się, że znakomity nasz śpiewak jest wielkim wielbicielem przyrody i utrzymuje na terenie swej willy w Milanówku zwierzyńnię.

Wobec rozpoczęcia budowy Muzeum Narodowego na terytorjum Al. 3-go Maja, mieszczące się tam przewizorycznie, miejski ogród zoologiczny przenoszony jest obecnie na terytorjum parku Praskiego. Część zwierząt i ptaictwa została już przewieziona i umieszczona w prowizorycznych klatkach i szopach. Ogród zoologiczny na nowym terenie zajmie część parku Praskiego za ul. Ratuszową obok terytorjum kościoła N. M. P., gdzie obecnie są szkółki miejskie. Cały ten teren obszaru 8 hektarów wraz z kilkoma budynkami mieszkalnymi będzie w posiadaniu ogrodu; szkółki zaś drzewne będą przeniesione do Rakowa. Obecnie zarząd ogrodu przystąpił do budowy szop z klatkami dla rozmieszczenia zwierząt i ptaictwa. Przystąpiono również do kopania 3 sadzawek dla ptaictwa wodnego oraz do budowy szopy ciepłej dla zimowania zwierząt i ptaictwa egzotycznego.

Pomieszczenie w parku Praskim nie jest jeszcze ostateczną siedzibą warszawskiego ogrodu zoologicznego. Zgodnie z zamiarami zarządu miasta, ogród przeniesiony będzie w przyszłości na Bielany, gdy piękna ta miejscowość zostanie wreszcie urządzona jako wielki park rozrywkowy i gdy użytku należyte połączenie i komunikacja z miastem.

Towarzystwo przyjaciół ogrodu zoologicznego w Warszawie wpadło na pomysł zużycia na budowę klatek dla zwierząt materiałów pozostałych po remoncie mostu Kierbedzia, a więc desek, belek, szyn i t. p.

W ten sposób koszt urządzenia ogrodu znacznie się zmniejszy, a co zatem idzie i czego można się spodziewać, realizacja tego planu pójdzie szybciej.

Bardzo cennym skarbem ogrodu jest lew berberyjski, ofiarowany swego czasu Warszawie przez cyrk Kludsky'ego. Lew był bardzo poważnie chory na zapalenie płuc. Leczoną go bardzo skrupulatnie, poddawano nawet rentgenizacji, stawiano również bańki i dawano na poty. Urząd weterynaryjny wysłał do zbadania chorego, dr. wet. Kołtońskiego, który działał ze strony pacjenta bardzo sympatycznego przyjęcia. Lew wyznał widocznie, że lekarz pracownie użył mu w cierpieniach. Podczas badania chory liźną kilkakrotnie doktora w twarz, a na pożegnanie położył mu łapę na kolanie. Dr. Kołtoński stwierdził u lwa zapalenie płuc, lecz już w stadium końcowem. Król pustyni wyzdrowiał.

Z Kaukazu oczekiwana jest przesyłka pary niedźwiedzi, czemżają się tamtejszy konsulat polski. Frowadzone są nadto pertraktacje o nabytcie słonia, pary krokodyłów, pantery, jaguara i kangura.

KALENDARZ MYŚLIWSKI.

W październiku wolno polować, o ile uprzednio nie wyszedł dekret: ministerjalny (dla h. Kongresowski), Wydziału Obwodowego (dla h. Zahoru Pruskiego), lub Władzy powiatowej (dla Malopolski).

W b. Kongresówce: na łosie (hyki), jelenie i damiele (byki), rogacze, zające, cietrzyskie (koguty, kury i mlode), jarząbki (koguty i kury), bażanty (ko-

guty, a na kury tylko w tych miejscowościach, gdzie są urządzone i prowadzone bażantarnie, kurapatwy, przepiórki, słonki, dzikie kaczki i gęsi, łabędzie, żurawie, siewki, kszyki, bekasiki, derkacze, bataljony, kuligi, dzikie gołębie, drozdy (kwiezoły i paszoty).

W b. Zahorze Pruskim: na jelenie (byki), łanie i cielęta jelenie (od 16 października), daniela (byki), danielce i na ich cielęta (od 16 października), borsuki, zajace, cietrzewie, jarzabki, bażanty, kurapatwy, przepiórki, pardwy szkockie (rousy), dzikie kaczki, bekasy, drogie, łabędzie, żurawie, kuligi, derkacze oraz wszelkie inne ptactwo błotne i wodne, a więc i na dzikie gęsi.

W Malopolsce: na kozły, jelenie (byki), zajace, jarzabki, cietrzewie i guszcze (koguty), kurapatwy, bażanty (koguty i kury), przepiórki, dzikie gołębie, drogie, strepety, kszyki, kulony, bataljony, dzikie gęsi i kaczki.

Na Kresach: (według Ustawy „Zakon ob ochotie 3 fawralla 1892 goda“): na łosie i jelenie (byki), rogacze, guszcze, cietrzewie (koguty i kury), jarzabki, słonki, dzikie gęsi, łabędzie i kaczki, bekasy, bekasiki, kuligi, czajki, derkacze i wszelkie inne wodne i błotne ptactwo, kurapatwy, bażanty, zajace, drogie, strepety, przepiórki oraz na wszelkie drapieżniki.

Wiadomości handlowe.

Wydóz zwierzyny. W publikacji Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie p. t. „Handel zagraniczny Rzeczypospolitej Polskiej“ znajdujemy szczegóły dotyczące naszego wywozu w lipcu r. b., z których dowiadujemy się, że zwierzyny i ptactwa dzikiego wywieźliśmy w tym miesiącu 6,900 kg. Wyłącznym odbiorcą były tylko Niemcy. Konserw mięsnych wcale nie eksportowaliśmy.

Ceny. — P. Wilhelm Fall, Lwów, ul. Mikołaja 8, podaje następujące ceny rynkowe: Szczecińska. zależnie od długości i twardości 9 — 35 zł Rógi sarnie za parę 3,50 — 4 zł. Jelenie za kg 2 zł. Żęby jelenie za parę 2 — 2,50 zł. Ceny rynkowe skórek podamy później.

Na berlińskie targi dowóz zwierzyny w pierwszej połowie września był już obfity; dotyczy to głównie kurapatw, których lepsze sztuki miały duży popyt. Mniej trochę dowieziono kozłów oraz byków jeleni i danieli. Ceny miały mocną tendencję.

W Czechach pokazały się na targach w pierwszych dniach września bażanty i zajace. Zanotowano: za dużego zajaca żądano 35 koron czeskich, za średniego — 25. Bażanty od 12 do 20. Dzikie kaczki od 12 do 15. Dzikie króliki od 8 do 10. Zajac bez skórki — 8. Sarna od 16 do 22. Jelen od 12 do 18. Daniel od 12 do 20. Para kurapatw od 10 do 18.

W Niemczech handel skórkami i futrami w pierwszej połowie września miał jeszcze charakter letni. Za skórę sarnią żądano 2,50 marek złotych. Za futro skóry jeleniej przedniego gatunku — 90 fenigów, danielce — 1,25.

Ceny skórek. — Według notowań firm śląskich, ceny skórek wywożonych zagranicę ostatnio notowano franco granicą ocloną w dolarach amerykańskich, jak następuje: skórkę króliczą — 1,05 za 1 kilo; zajacze 0,115 za sztukę; sarnie — 0,6 za sztukę.

Najnowsze strzeleckie.

I. ZAWODY SPORT. KLUBU STRZELECKIEGO.

W dniu 13 z. m. odbyły się pierwsze zawody strzeleckie Sp. Kl. Strzel. W programie przewidziane były 3 kategorie strzelania z broni długiej i jedna klasa z broni krótkiej.

W kategorii pierwszej piękny wynik, 372 punktów, uzyskuje p. Szecepan Ossowski, zdobywający

tytuł mistrza Klubu i srebrny puchar. Drugie miejsce p. Antoni Łaskiewicz, 368 p. Trzecie komisarz Pitulaj Włedziszcz, 362 p. Czwarte p. Stefan Wyganowski, 353 p.

W klasie drugiej p. Aleksander Landsberg 346 p. Tadeusz Witlin 345 p. Juliusz Ruciński 340 p.

Trzecia kategoria między zaprezentowanymi wyłączone łucie gimnazjum dyrektora Gizeckiego, który we wszystkich zawodach strzeleckich bierze liczną udział. Zdebyli pp.: I miejsce Władysław Jaleszyński 157 p. II miejsce Waclaw Zaorski 148 p., III miejsce Adam Fogel 139 p., IV miejsce Zbigniew Jasiński 139 p.

Z broni krótkiej doskonały wynik uzyskał inż. Włodzimierz Rudowski, 417 punktów.

Przepiękną plakietkę zaofiarował p. plk Dudziński, pułk srebrny — p. W. Wabia-Wabiński. Firma Ziegler ofiarowała broni i srebrną papierosnicę; firmy: Cz. Lisowski, R. Torciański, Sawicki i Czerski — broni precyzyjną. Sceny z zawodów zostały sfilmowane przez firmę Argus i będą włączone do filmu sportowo-strzeleckiego, który niebawem będzie wyświetlany w Warszawie.

DRUGIE NARODOWE ZAWODY STRZELECKIE.

W sobotę i niedzielę, dn. 17 i 18 z. m. odbyły się na wszystkich trzech strzeleckich: na Nowym-Swiecie, na Bielniech i przy parku Skaryńskim, II Narodowe Zawody Strzeleckie z broni małokalibrowej. Do zawodów stanęło 103 strzelców (w tem 21 kobiet) z Warszawy, Krakowa, Wilna, Torunia, Siedlec, Kielc i Tomaszowa Mazowieckiego.

Wyniki dwudniowych zawodów:

Nagroda Związku Strzeleckiego, odl. 100 mtr. post. dowolna: 1) por. Wieliczko (SKS) 382 pkt. na 400 mtr.

Mistrz m. st. Warszawy, odl. 50 mtr. post. stojąca: 1) p. Rutecki 289 pkt. na 300 mtr. Rekord.

Nagroda wędrowna Państwowego Urzędu W. F. i P. W., strzelanie zespółami, odl. 100 mtr. post. stojąca: 1) zespół WKS Legia, 271 pkt. na 300 mtr. 2) SKS (Strzelecki Klub Sportowy) 256 pkt.

Nagroda wędrowna M. S. Wojsk. odl. 50 mtr. strzelanie zespółami, postawa stojąca: 1) Legia 573 pkt. na 600 mtr. 2) SKS 552 pkt. 3) Policja Państwowa (Wilno) 495 pkt.

Nagroda P. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, odl. 100 mtr. postawa dowolna: 1) mjr. Bobrowski (Legia) 192 pkt. na 200 mtr. 2) ppłk. Wecki (Legia) 190 pkt. 3) p. Łaskiewicz (SKS) 189 pkt.

Nagroda wędrowna Tyg. Sport. „Stadion”, odl. 50 mtr. strzelanie zespółami: 1) Legia 284 pkt. na 300 mtr. 2) Policja Państwowa (Wilno) 257 pkt.

Nagroda „Przeglądu Strzeleckiego i Łucznictwa”, odl. 25 mtr. postawa stojąca: 1) p. Komierowski (Legia) 115 pkt. na 120 mtr.

Odpowiedzi Redakcji

P. Tadeuszowi Rudzkiemu w Sosnowcu, W obserwacji Swem piśmie porusza Szanowny Pan sprawę rzekomego ruchu bocznego, nadanego śrucinami przy prowadzeniu i zarzucaniu łufami, czyli maczej mówiące, uważa Szanowny Pan „zakładanie” za zbyteczne. Sprawę tę poruszył już przedtem na łamach „Łowca Polskiego” p. Suchowiecki. Otóż możemy zaręczyć Szanownego Pana, że szybkość początkowa śrucin jest dostatecznie wielka, a żeby zneutralizować działanie t. zw. ruchu bocznego. Śruły po wylocie z lufy muszą zachować ten sam kierunek, jaki im nadaliśmy, celując do przedmiotu i jedynie w raclonie brać należy opadanie śruły przy strzałach na większe odległości. To też tacy teoretycy, jak Lancaster lub Stacja doświadczała w Halleisee, nie uznają bynajmniej działania ruchu bocznego.

Z ordynacji Dawidgródzkiej.

Pierwszy łoś ubity na wab po 12-u latach ochrony, dnia 5 września 1927 r. przez H. ks. Radziwiłła, Z lewej strony ks. ordynat Karol, z prawej ks. Hieronim Radziwiłł.

Pierwszy łoś ubity w wolnej Polsce.

Przyjechałem do Mańkiewicz, zaproszony przez mego szwagra, Karola Radziwiłła, Ordynata Dawidgródzkiego, by zapolować na sławne w całej Polsce poleskie sady kaczek. Kaczek w tym roku z powodu posuchy i małej wody, jest mniej znacznie, niż w innych latach, ale zabawiliśmy się po królewsku; powróciliśmy po trzech dniach do domu, ubiwszy w 4 strzelby przeszło 1000 sztuk.

W domu już czekają raporty, że ruja łośi rozpozczęta, że łośie już wabią się dobrze. W Ordynacji Dawidgródzkiej przed wojną łośi było bardzo dużo, ale podczas przewrotu i najazdu bolszewickiego, zostały prawie zupełnie przez chłopów miejscowych i czerwoną armję wybite, tak, że zaledwo 3 lub 4 sztuki ocalały, z których to, dzięki nadzwyczajnej opiece, jaką mój szwagier otacza tego tak rzadkiego zwierza, rozmnożyło się dość dużo, w licząc z łoszkami około 40 sztuk. Ponieważ stosunek byków do kłep jest za duży, ksiądz Karol postanowił odłbić jednego lub najwyżej dwa byki.

Wielkie było moje zdziwienie i jeszcze większa radość, gdy kochany mój szwagier, zaproponował mi wzięcie udziału w tych królewskich łowach.

Wyjechaliśmy po wieczornym obiedzie około 9-ej aby trafiać na 2-ą rano do gajówki „Hołowy”, gdzie

się znajduje środek ostępów, które sobie łośie po wojnie obrały. Noc śliczna, gwieździsta, ciepła. Siadamy z pewną emocją do powozu, konny z kagańcem na przodzie i tak jedziemy 2 godziny, aż do wsi Hołomyła. Tam opuszczamy naszą bryczkę, by się przesiąść na pojazdy miejscowe, bo oczekuje nas droga, którą może tylko przebyć koń poleski.

Godzina takiej jazdy, po błotach i kłodach. Podziwiam tego konia, który miejscami po brzuch się zapada, lecz zawsze dzielnie swe zadanie wypełnia. Około północy dojeżdżamy do rzeki, gdzie już wygodnie siadamy do łółki motorowej, którą płyniemy przez czarny las, łozy i ocerzety, aż do naszej kwatery. Cała ta droga, oświetlona naszą latarnią, nabiera coraz to bardziej fantastycznego wyglądu, od tajemniczych cieni, wśród rozlegającego się krzyku puhacza, lub trzasku spłoszonych łośików. O g. 2-iej w nocy dobijamy do brzegu; kilkunastu gajowych składa raporty o wieczornych podśluchach.

Po krótkiej naradzie, przedka herbata i idziemy każdy do swojego ostępu. Pogoda śliczna, lecz niestety, wiatr silny, tak, że wab trudno usłyszeć. Wszędzie widać świeże tropy; tu przeszła kłepa sama, tam z łoszakiem, tu znów trop hyka olbrzyma. Konstantję wszędzie świetnie obmyślone podchody, umiejętnie

pokładzione kładki; znać, że prawdziwy myśliwy, znający swe knieje, wszystko uplanował.

Książy Ordynat sam wszystkie ostępy zawczasu z trudem obchodził. Straznicy pokazują mi szalasy, w których nocował, bo drogę miał daleką. Tak przeszło nam pięć dni i nie doszliśmy do strzału; słyszeliśmy dalekie chrapanie, trzask nawet i wab losia, gajowi również raportują, że i oni słyszeli, niekiedy i widzieli; teraz losie są przy kłopcach i na wab isia nie chcą. Raz już jestem blisko w środku między dwoma rójkami; słyszę na jakie 100 kroków ich wab, łamanie gałęzi, lecz podchodzić w gąszczu nie mogę. Stoję jak wryty, w nadziei, że przecież się który na czystym miejscu pokaże. Tak się też stało: wynurza się cielsko ogromne, czarne; to losza! Przechodzi i znika, a za nią coś jeszcze większego, fantastycznego, to byk; wabi i chrapie, łamie z hukiem, lecz zastania go mgła poranna, tak, że nie mogę rozpoznać łopala i nie wiem, ile mają pasemek.

Na strzał się nie decyduję, bo nie chciałbym powalić sranego zwierza. Czas odjazdu już się zbliża. W przedostatnim dniu wabiarz mój (stary, brodaty ma lat 75, pamięta świetne czasy i zliczyć nie może, ile losi już przy nim ubito) zaczyna wabić. Łos ordynowała, idzie, zbliża się, już trzask niedaleki, lecz stary nie słyszy; widocznie wab pomylił, los w truwę uderzył i odszedł! Nadzieja już słabnie. Jeszcze tylko jeden ranek. Wieczorne raporty bardzo korzystne. Gajowi słyszeli dwa dobrze się wabiące losie (Otucha wstępuje do serca, może się jeszcze uda! Mój szwagier, taki gościnnie, że mnie tam posyła z najlepszym wabiarzem, Pawłem Ostapczukiem. Wyjeżdżamy łodzią, noc ciemna, cicha, mroźna; to dobrze! Daleko będzie słycać. W godzinę byliśmy w ostępie.

Mam ich dwa do opolowania. Czekamy świtu, by wab rozpocząć. Dnieję Ostapczuk ostrożnie wabić zaczyna; tu chrząpnął, tam powabił, lecz nie odpowiada. Łosie musiały przejść w nocy do drugiego ostępu; tam więc trzeba się przenieść. Przechodzimy przez gołe błoto. Lecz cóż to na tamtej stronie? Widac ciemną plamę. Podnoszę szkła do oczów, w tej chwili plama znika. To los! A może losza? Ostrożnie idziemy dalej i znów wysuwa się z łoży duża szklka. To byk! O, to dobry byk! Co robić? Głuzie stanąć? Czy za daleko?

Prędka decydują; wybieram pozycję na kraju lasu, graniczącą z błotem. Łos na chwilę znika. Wabiarz chrząpnął i widzę, jak się znów czarna postać wysuwa i olbrzymieje! Oto los stanął na wyższym brzegu kanału, przez co wyglądał jeszcze większy, jeszcze potworniejszy. Patrzy w naszą stronę i szuka rywała. Widzę łożę z dużymi końcami na tle nieba i puszczam kulę.

O radości! Olbrzym na miejscu się wali, jeszcze raz wstaje i pada powtórnie. Nie potrafię opisać, jaka radość ogarnęła mnie i moich ludzi. Strzał był daleki, 250 — 300 kroków. Biegniemy na miejsce. Co za ordynki widok! Leży kolos i już się nie rusza. Na odległość strzału, cały obóz ruszył z ks. Karolem na czele, przyspieszając kroku, chcą jaknajprędzej zobaczyć. Podchodzą, oglądają, winszują. Wzruszony padam w objęcia mego szwagra. A teraz piętnasta gajowych zakłada powrozy i wyciąga z powagą króla tę puszczy.

Tak został ubity, o ile nam wiadomo, pierwszy los w Wolnej Polsce, w Ordynacji Dawidgródzkiej, w ostępie „Terebien”, leśnictwa Wielemieckiego.

MIRONIM RADZIWIŁŁ.

Mańkiewicze 5.IX.1927 r.

Wskazówki hodowlane na październik.

Miesiąc październik otwiera we wszystkich dzielnicach naszego Państwa, polowanie na zajęce. Jak to powszechnie wiadomo, polowania te wykonywane są w sposób bardzo rozmaity, zależnie od warunków miejscowych, od panującej tam kultury łowieckiej — no, i od osobistych zalet myśliwych, uprawiających polowanie.

W ogólności praktykowane są: polowania z nąganą, polowania w kotły, polowania ławą czeską i t. zw. polowania na szukanego, czyli na pomyka.

Z tych sposobów najmniej racjonalnym jest polowanie na pomyka, bowiem, jak uczy doświadczenie, pada tu ofiarą najwięcej samic, które, jako młynie rucliniwi, stosunkowo najmocniej dotrzymują. Przy tym

AKADEMIK SMORGONSKI.

W dzikim ostępie poleskim wśród niebotycznych wykrótów, w sercu dziewiczej gęstwiny, przyszedł na świat o zimowym poranku.

Był jeden z tych dni styczniowych, w które puszczona zda się krainą zarodziejską z białej bajki. Ośnieżone drzewa skrzyły i śniły tysiącami barw. Ich biel promieniała fioletem, purpurą i złotem żywych isker słonecznych... Śnieg rumienił się pod pieszczołą słońca różowym odbłaskiem, modre cienie znaczoły miejsca, gdzie gęstwina broniła dostępu jasnym promieniom... Był jeden z tych cudnych dni zimowych, w których boki taki był biały — jakgdyby był niepokalany, a taki promienny — jakby był szczęśliwy...

Słoneczne miał pierwsze dzieciństwo — jako ten zimowy dzień, a pieszczoły matczyne słońce były i gorętsze od pieszczoły styczniowego słońca...

Jak przez sen pamiętał grozę zimowych ostępów, złowieszcze wycie wichrów lodowych — a potem dni promienne przedwiosna, gdy cała puszca uśmiechnęła się radością modrych przylaszczek, liljowych sasaneek i złotych jaskrów, rozebrzmiała weselną pieśnią piaszczęcej miłości i srebrnym wesebranych, leśnych strumiemi...

Ssał jeszcze wówczas pierś matki. Pamiętał pierwsze wyprawy z nią i z bratem w tę wiosenną

puszczę, pełną dziwnych głosów i pokrzyków. A potem wspominał długie poszukiwania korzonków, wonných ziół, traw pachnących, smacznych zuków i gasienic... Na jednej z takich wędrowek niedźwiedzie trafiły na leśnej polanie na zabiją sarny, której trupa szarpał krwiożerczy ryś... Miś przypomniał sobie dobrze, jak matka — niedźwiedzica ryknęła krótko a groźnie, jak ryś z dzikim błyskiem złych ślepi opuścił swą zdobycz i lękliwie zniknął w zaroślach... Miś uwierzył wówczas we wszechmoce swej matki, uwierzył, że pod jej kłtliwą opieką nie stanie mu się nic złego, gdyż nie ostoi się jej nikt w puszczy.

Niedźwiedzie wychodziły na młode owsy i pozerały łakomie ich słodkie kisiele lub urządzały wyprawy śmiałe na barcie leśnych pszczół, złych i zjadliwych.

Matka odslaniała przed nim beźmierną mądrość puszczy, niezgłębione tajemnice leśnego ostępu, surowe prawa kniei, rzadzące mieszkającami boru od wieków zamierzających... Umiał rozróżnić ziola smaczne od trujących, po których na mózg pada szalenstwo, umiał wybierać z pod mchu tłuste poczwaraki i wyszukiwać w zaroślach smakowite, słodkie korzenie... Rozróżniał tropy zwierzęce i woń wrogów niedźwiedziego rodu... ludzi, którymi straszyla go nieraz matka, tak, jak nasze ludzkie matki straszyla czasem rozkapryśzone dzieci legendarnym kominarzem...

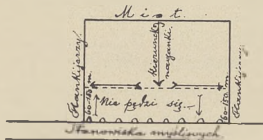
Pamiętał zapach jagód leśnych, który w letnie skwary upajał i odurzał go i rozmarzał... A potem

systemie polowania zdarza się też najczęściej postrzałków, które następnie giną bezpożytecznie.

Prawidłowi myśliwi powinni więc unikać tego systemu polowania, gdyż one nie przyczyniają się do poprawy stanu zająca w latach następnych.

Przy polowaniach z **naganką**, więcej oziętał samiec wychodzą przeważnie na linię myśliwych — przy końcu miotu. Gdzie więc stan zający jest słaby i chodzi o jego poprawę, zaleca się nie pędzić całego miotu aż do linii myśliwych, lecz ograniczyć pędzenie tylko do $\frac{3}{4}$ miotu, zależnie od jego długości oraz od tego, czy miot stanowi zągajnik lub las gęsto podszycy, czy też las wysoki — bez podszycia.

W tym celu, w odległości 60—100—120 metrów od linii myśliwych, przecina się wąską wiesz lub znaczy od strony naganki, na pniach drzew linię (linię kropkowaną), do której naganka doszedłszy, — staje, a jednocześnie prowadzący nagankę, daje trąbką sygnał myśliwym, że miot ukończony i dalsze strzelanie do zająca ustaje. Poczem naganka schodzi z miotu w prawo lub w lewo — po linii kropkowanej.

Jeśli w ten sposób w każdym miocie oszczędzi się chociażby tylko po 2 — 3 samce, to fakt taki wpłynie już bardzo znacznie na poprawę stanu zająca w roku następnym. W zajączym rodzie jest prawie zawsze mniej samiec niż samiców.

Przy polowaniu w **kofły**, sprawa oszczędzania samicy przedstawia się gorzej; małe szanse daje niedokazanie kofła, — mianowicie, zamiast praktykowanego sygnału: „myśliwi stać, naganka do środka”, powinien być dany sygnał: „stać, kocioł skończony, więcej nie strzelać”.

Jeszcze gorzej przedstawia się ta sprawa przy polowaniu **ławą czeską**. Tutaj tylko przez odpowiednie

wspominał że drzeniem tę jamę przeklętą — to ruńnięcie w ochłani mchem przesłoniętą, gdzie zwabila go rozkoszna woń miodu... Zli ludzie o posępnym poranku wrześniejom wydobyli go brutalnie z dofu, związali i powieźli młodego więźnia mimo jego ryków bolesnych... Nie pomogła mu dobra matka, ani jej zęby, ni pazury, przed którymi nawet ryś drapieżny uczuwał twógę...

W Smorgoniach nie był jednak samotny. Ze zżiwieniem zobaczył niedźwiadki młode, rówieśników swoich, i stare czcigodne niedźwidzice, podobne do jego matki, i zupełnie małe niedźwidziątka, i groźne, kudłate samce, niedźwidzice złe, a niedostępne.

Jadąc w wężach, sądził, że zginie. Czuł blizką śmierć. Ratunku przed nią nie było. Zdziwił się więc, że żyje i nikt nie zamierza go zabić. Nikt nie zabijał również towarzyszy jego niedoli... Niedźwidzice mruzczały z zadowoleniem, pozeraly łakome dawane im smakofyki, a choć między sobą wygadywały nieraz na ludzką zwierzęcość, czuły dla niej wielki respekt, a nawet wdzięczność.

Powoli mijal gniew i bunt w duszy Misia. Zastąpiła go ciekawość.

A potem przyszły długie dni ciężkiej pracy i nauki, w czasie których pojęty uczeń jał sobie przyswajając tajemne arkany ludzkiej mądrości... Ludzka mądrość

skrótowiec „skrzydeł”, można zapewnić zającem — samcom i samicom, pewien odpływ z matki, jako rezerwa do dalszej rozmnoży.

Od 16 października, dozwolone jest, w b. zaborze pruskim, gdzie jeleni znajduje się stosunkowo dużo, — polowanie na lanie, w tym celu, aby regulować ilościowy stosunek płci, oraz, aby redukować ilość łan (tam, gdzie jeleniostan okazuje się już za liczny i przez to wyrządza dotkliwe szkody w gospodarstwie leśnym i rolnem. Redukcją tą winny być w pierwszym rzędzie objęte lanie stare, jałowe, niezdadne już do rozplodu.

Miesiąc październik jest ostatcznym okresem do gromadzenia paszy na zimę, dla jeleni, sarn i zająca, oraz dla dzików. Na samym początku miesiąca dojrzejają i opadają kasztany, żołądki i buczyna, które starannie zbierając i gromadząc trzeba, by w czasie długotrwałej zimy, mieć co zadawać zwierzęcinie i utrzymać ją w **łowisku**.

Z wymienionych wyżej nasion, kasztany najnniej są wrażliwe na mrozy i z łatwością przechować się dają: na strychu, klepsku i t. p. Natomiast żołądki i buczyna są mniej odporne na mrozy i dlatego najwłaściwiej jest zadłować je w kopczyki, podobnie jak ziemniaki.

Gdzie są założone półka butwowe, to o ile w swoim czasie wykonano drugie cięcie łądy, można około połowy miesiąca przysiąpić do wykopywania kłębów, które służyć mają do dalszych, nowych plantacji — na przyszłą wiosnę, albo też na zimową paszę dla sarn i zająca, gdy kłębów tych jest więcej, niż potrzeba do dalszej hodowli. Kłębby butw przechować można w kopczykach, podobnie, jak ziemniaki, albo też w suchej, henziroznej ubikacji, przysypane suchym piaskiem tak, aby w całości były pokryte.

Kto ma do wysiewu nasienie żarnowca (*Spartium seoparium*), winno to uskutecznić w końcu b. miesiąca. Siew dokonywać się w płytce, za pomocą małych zrobione rowki i przykrywa nasienie ziemią na $\frac{1}{2}$ ctm., zależnie od spistości ziemi. Im ziemia cięższa, tem cieńsze powinno być pokrycie ziemią.

F. RÓZYŃSKI. •

jakże mu się wydawała głupią w porównaniu z mądrością puszcy, której go ongi uczyła matka!...

Najpierw w młodym niedźwidziu budził się często bunt, tak gwałtowny nieraz, że Miś wpał w isny szal. Wówczas człowiek - nauczyciel karcił go bolesnie, ucząc bezwzględne posłuchu dla swoich dziwnych zachcianek. Lecz powoli nasz akademik zaprzyjaźnił się z oswojonymi już niedźwiadkami, złądził i jakgdyby pogodził się z losem. Przeswoił sobie przytem sztukę tańca i kunszt chodzenia na tylnych łapach i trudną umiejętność usługiwania do stołu... Był najpojętniejszym uczniem... Nauczyciele dumni byli z niego. Wieść o mądrym niedźwidziu głosiła szeroko po całym kraju... Ucznia zaś swego wysłali na dwór ks. Karola Radziwiłła do Nieświeża, by pana miłośnika krotochwilami swemi cieszył i delectował.

Rozmitywał się w nim potentat nieświejski na zabój. Rozmityłowi się w nim dworzanie książęcy i nie było przysmaku, któregoby Misiowi odmówiono.

W pewien uroczysty dzień ks. Radziwiłł Panie-Kochanku gościł u siebie posła włoskiego. Ks. Karol nie lubił cudzoziemców i rad był zawsze zaprzeć z takiej irantowskiej kreatury nowego autoramentu, drwiąc rubasznie a krotochwilnie z peruk i pończoch.

A gdy towarzystwo dobrze już podpilo, książę pojął zartować z włoskich polowań na płaszki śpiewające. Cudzoziemiec ciekawie rozpytywał o towy na Litwie. Spytał go tedy ks. Karol, czy widział kiedy

Z żałobnej karty.

Ś. P. JAN hr. MORSTIN.

Z szeregów, noszących zaszczytne miano prawidlowych myśliwych, uzył szermierz nieodżałowany, ś p. Jan hr. Morstin. Walczył piórem i czynem ze szko-

w życiu prawdziwego niedźwiedzia i czy wie, jak to zwierzę wygląda?

Poseł odparł, że niedźwiedzia nie widział, lecz sądzi, że zwierzątko to jest wielkości psa, kota lub szcztura

Radziwiłł szepnął coś do ucha jednemu z biesiadników. Obiad miał się ku końcowi. Przyszła kolej na wety.

Poseł nałożył sobie sutą porcję z podawanego półmiska, kanię zaś rzekł:

— Panie posle! Czy służący, panie Kochanku, który podaje obecnie słodycze, przypadł ci do gustu?

Poseł spojrzął za siebie, a ujrawszy olbrzymiego niedźwiedzia, podającego mu półmisek, krzyknął nie-ludzkim głosem, przewrócił się z krzesłem na podłogę, a potem wciąż krzycząc „Dio miol!”, wypadł z komnaty.

Gdy wrócił po niejakiem czasie śmiertelnie blady, książę spytał go, czy zawsze twierdzi, że niedźwiedź jest wielkości psa, kota lub szcztura?

„Zmieniłem zdanie” — rzekł dygnitarz zgaszonym głosem — „jest nieco większy...”

Miś nasz, ulubieniec księżęcego dworu, mógł bezkarnie zabić psa trzępińciem olbrzymiej łapy, gdy go rozdrażniło natrętne ujadanie. Wolno było mu wszystko.

dnikami łowiectwa polskiego, pobudzał apatycznych i obojętnych do popierania piśmiennictwa łowieckiego; należał do nielicznych niestety, — ideowców, którzy ukochali myślistwo polskie całym sercem.

Komitet Redakcyjny „Łowca Polskiego” traci w zmarłym kolegę — działacza, który, dopóki mu zdrowie pozwalało, był jednym z najczynniejszych pracowników na niwie polskiego piśmiennictwa łowieckiego.

Od pierwszego numeru organu Centralnego Związku Polskich Stowarzyszeń Łowieckich, od numeru, który wyszedł w styczniu 1924 roku, do chwili zgonu przedwczesnego, ś p. hr. Jan piastował z honorem godność członka Komitetu Redakcyjnego.

Zasilał z całą gorliwością pismo nasze artykułami, począł myśliwską, oraz winiętkami własnego rysunku.

Drukował też większą pracę cenną, w dalszych ciągach, p. t. „Myśliwy, strzelec, kłusownik”, której nieszczęśliwa choroba nie pozwoliła mu dokończyć.

Pozostało zamieścić w „Łowcu Polskim” w r. 1924 artykuł: „O ustanowionym podatku od wykonywania polowania”; w Nr. 3 i 4 r. 1925 „Na jaką odległość można zabijać zwierzę?” oraz wiele artykułów bez podpisu lub pod pseudonimami.

Stale też pamiętał o przynależności prenumeratorów, od których osobicie pobierał opłaty dla administracji.

Zamiłowanie do myślistwa łączyło się u ś p. Morstina z gruntowną znajomością nauk przyrodniczych, z szczególnie ornitologii. Jako miłośnik przyrody, zbierał i kolekcjonował po wycpaniu wszelkie okazy łownego piactwa krajowego, wodnego i lądowego. Za taką kolekcję eksponowaną na wystawie sportowej, urządzonej w Warszawie przed wojną przez p. Stanisława Litpopa, ś p. Morstin otrzymał wielki medal złoty.

O przywiązaniu do „Łowca Polskiego” świadczy wrzuszający zaiste fakt, że na 48 godzin przed zgonem, o zbliżeniu się którego chory wiedział, — prosił brata o wystarcanie się dlań o ostatnie numery naszego pisma, które chciał jeszcze przeczytać przed rozstaniem się z tym światem.

Ś. p. Jan, syn p. Pelagija z hr. Tarnowskich i ś. p. Władysława, urodził się w Czaryżu d. 22 kwietnia 1892 roku. Liczył więc zaledwie lat 34. Zmarł w Warszawie d. 10 września. Pogrzeb odbył się w Krakowie

Urósł i zmężniał. Stał się wielkim, szarobrunatnym niedźwiedziem, pod brzuchem i na łapach futro jego przybrało tony czarne, jak węgiel.

Książę otaczał go najtkliwszą opieką. Najlepszy miód z książęcych pasiek, najsmaczniejsze kąski ze spiżarni — dla niego były przeznaczone.

A jednak w sercu niedźwiedziem, w dobrobycie dworskiego życia poczęły się budzić jakieś nieznanne, dziwne tęsknoty.

Coraz częściej wspominał dziewiczy bór, owiany wonią budzącej się wiosny i czarem pierwszego dzieciństwa...

Cztery lata przeszły już od tego czasu, cztery lata nauki ciężkiej i trudów w ludzkim jarzmie. A choć książę nie szczędził mu pieszczoł — oddałby je wszystkim za jedną pieszczołę matki. Mimo, iż wspominał ją w letnim stroju, okrytą rudemi, rzadkimi kłakami — zławała mu się piękna, jak żadna inna istota na świecie.

Gdy zaś wiosna otoczyła radziwiłłowski dwór całym czarnoksięstwem woni, dźwięków i barw — w pewne roześmiane rano porzucił księcia i przepych pałacu i złotą klatkę i przysmaki ulubione i uszedł w puszczy dziką, niegościnną, surową — a jednak umiłowaną nadewszystko...

(Dok nast.)

JULIAN EJSMOND

d 13 września, gdzie pochowano go w grobach rodzinnych. Zmarły osierocił 2 dzieci, żonę, matkę i brata.

Niech mu ziemia, którą ukochał, lekka będzie!

Cześć pamięci Prawidłowego Myśliwego, Wzornego Adepta św. Huberta!

Ś. p. **Jan Nusbaum**, major W. P. w stanie spoczynku, architekt, urodzony w 1881 r., zmarł dnia 15-go września 1927 r. Ś. p. Jan Nusbaum brał żywy udział w życiu sportowym w dziedzinie szermierki i strzelectwa, biorąc często nagrody w kraju i zagranicą. Ś. p. Nusbaum był członkiem — założycielem sportowego klubu strzeleckiego, członkiem wojskowego klubu sportowego „Legja” oraz kilku klubów sportowych zagranicznych. Pochowany został na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Zmarł ś. p. **Kaliksł Chomicz**, h. rewizor leśny i nadleśniczy w Rosji, wychowaniec akademii Petrowskiego — Razumowskiej, emeryt. Przeżył lat 68. Pochowano go na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Wiadomości bieżące

USTAWA ŁÓW. W PREZYDJUM R. MIN.

Nowa ustawa łowiecka po ostatecznym uzgodnieniu jej w Min. Rolnictwa z innymi Ministerstwami, skierowana została do Prezydium Rady Ministrów, gdzie w październiku wejdzie na posiedzenie Rady Ministrów.

Odczyty myśliwskie przez radio. W dniu 4 października Julian Ejsmond wygłosi przez radio pierwszy z cyklu odczytów z dziejów łowiectwa polskiego o godz. 16 m. 40.

Podatek od psów. Niektórzy posiadacze psów nie meldują ich w celu nieuiszczenia należności podatkowej, która wynosi 30 zł. od sztuki rocznie. Ukrywanie psów nie osiąga jednak skutku, albowiem wydział finansowo-podatkowy magistratu warszawskiego sprawdza, czy posiadacze psów należność podatkową uiszcili. W razie stwierdzenia, że psy były ukrywane, oprócz podatku, wymierzana jest grzywna na podstawie art. 67 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych z dn. 11 sierpnia 1923 r. Połowa wpływów z podatku od psów używana jest na walkę z bezrobociem na terenie stolicy.

Wilki na Podlasiu. We wsi Pelkowie, pow. węgrowskiego, zdarzył się niezwykle wypadek. Przechodząca przez międzę Niezajki Królikowska, która szła w pole żać łubin, spostrzegła cztery zwierzęta, przypominające wyglądem zewnętrznyin psy. Gdy podszła bliżej, jeden z nich, wycią perzazłwion, rzucił się na nią z otwartą paszczą. Przestraszona niewiasta zorientowawszy się, że ma przed sobą wilczyce z młodymi, zaczęła wzywać pomocy, broniąc się sierpcem, który trzymała w ręku. Na krzyk kobiety przybiegli z pola ludzie i zaczęli atakować wil-

ki. Pomimo pomocy sytuacja była groźna, tembardziej, że z pobliskiego lasu wbiegli jeszcze jeden wilk, rzucając się z tyłu na wiesniaków. Niewiadomo, czyby się to wszystko skończyło, gdyby nie myśliwi, który w tym momencie nadszedł i wystrzałami spłoszył wilki do lasu. Wypadek ten zaalarmował całą wieś. Osmielone wilki porwały kaczki, gęsi, barany, a nawet rzucały się na konie i krowy. Przybyła obława wytopiła stado wilków i dwa z nich zabiła. Na resztę wilków szkuje się nowa obława, która niebawem ma być zorganizowana. Jak sądzi, wilki te musiały przywędrować na Podlasie z puszczy Białowieskiej.

Wypadki z bronią. — W Brzeżanach (Małopolska) zdarzył się tragiczny wypadek, jakim uległ p. Wojciech Cętar, h. dyrektor i administrator dóbr archybiskupich, ostatnio dzierżawca dóbr Kotów w powiecie brzeżańskim. Wychodząc z domu z nabiją dubeltówką, potracił on przez nieostrożność otwarty kurek, w wyniku czego dubeltówka wystrzeliła, godząc Cętara w serce. Zgon nastąpił momentalnie.

W Gniewkowie, pod Noworocławiem, p. Jaworowiczowa, porządkując mieszkanie, spowodowała wystąpił znajdującego się na szafie floweru. Kula trafiła w serce bawiącą w gościem siostrzenicę, 23-letnią Marię Dzieńciewską, zabijając ją na miejscu.

Niedźwiedzie w Tatrach. — W dalszym ciągu nadechdzą następujące wiadomości o niedźwiedziach w Tatrach: W okolicy doliny Koscielskiej doszło do walki górala z niedźwiedziem, który wypadłszy z lasu na stado owiec, porwał jedną sztukę i umiósł ją w zarośla. Gdy Julius, nazwiskiem Jan Daniec, rzucił się w pogoń za rubasem, rozszuchwał niedźwiedź pomrukując gniewnie, skoczył na śmiatka. Góral zamachnął się siekiera na niedźwiedzia, lecz chybiwszy, cofnął się, wdrapując się na pobliskie drzewo. To uratowało go od niechybnej śmierci.

Z Jaworzyny na polską stronę przeszły niedźwiedzie. We wsi Małe Ciche niedźwiedzie porwały 2 owce. Wycieczkowicze widzieli niedźwiedzie przy Hali Gasiemcowej. Właściciele wsi Małe Ciche zabiegają o urządzenie obławy.

Przetarg broni. — W dniu 20 października r. h. o godzinie 10-iej rano w budynku Starostwa w Makowie Małopolskim odbędzie się publiczna licytacja kilku skonfiskowanych strzelb myśliwskich.

Z wystawy fotograficznej. Na urzędowej w Warszawie wystawie foto — kinematograficznej nie spotykamy wcale fotografij zwierzeczy. Na setki okazów jest zaledwie kilka fotografij psów.

2 trupy słoń.

W herlińskim ogrodzie zoologicznym olbrzymi słoń Pluto zlamal sobie jeden z kłów. Z rany wypłynęło 40 — 50 litrów krwi i słoń zmarł w oczach swego przerażenya świadkiem tego, jak olbrzymi tułów został rozczłonkowany, w celu usunięcia go z klatki. Nazajutrz Romeo zmarł, jak dyrekcja ogrodu przypuszcza, wskutek udaru serca.

PRENUMERTA: zgóry za kwartał zł. 8; za pół roku zł. 15, za rok zł. 28. — Numer pojedynczy — 1 zł. Za numery, które wyszły przed zaplaceniem, liczymy po 1 zł.

CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona zł. 120; pół — 70; 1/3 — 40; 1/4 — 24; 1/5 — 12. Przed tekstem o 50 proc. drożej (Pierwsza strona liczy się bez kliszy tytułowej).

KOMITET REDAKCYJNY: J. Płeszyński, Wł. Czernielewski, W. Garczyński, J. Giejsztor, Wł. Janta-Poleczyński, W. Kilty-nowicz, H. Knothe, red. St. Krzywoszewski, St. Lipiń, pr. dr. E. Nieczajowski, F. Rożyński, A. Ir, Rzewski, Wł. Słonezyński, W. Szperling, K. Świderski, B. Świątjorzecki, Fr. Unrug i dr. St. Zahorowski.

BULJON

z dziczyzny i drobiu

ZAKUPI

FIRMA „EDMUND RIEDL”

— LWÓW —

UL. RUTOWSKIEGO 3.

WYTWÓRNIA ŻELAZ (POTRZASKÓW)
na drapieżniki i przyborów do strzelnictwa.**MIECZYŚLAW NOWAK**

w KALISZU, WARSZAWSKA 11

POLECA:

Potrząski na szkodniki wszelkiego rodzaju, tarcze żelazne i maszyny do rzutek asfaltowych.

Cenniki wysyła się na żądanie.

Wyśmienite naboje
dla elity myśliwych

Do nabycia w składach broni

Przedstawiciel: PAUL de MAEN inż.
Warszawa, Al. Jerozolimskie 26. Tel. 77-98.**Charty,**dwie suki,
biela angielska i czarna rasy krymskiej, b. ładne,
rasowe, doskonale w polu, sprzedam. Inform.

Warszawa, Warecka 9 m. 69.

JAKÓB MAREK

poleca

BUTY myśliwskie

— oraz —

obuwie sportowe
i do konnej jazdy

WARSZAWA,

BIAŁAŃSKA Nr. 22.

Tel. 18-05.

ROK ZAŁOŻENIA
1869.**MŁODE WYŻŁY,**

Bieżące 3 i pół mies, krótkowłosiste, bardzo dobrego pochodzenia są do oddania. Zgłoszenie do majątku TRZYKI z p. GRALEWO (Pomorze).

Najtańsze źródło.

SKŁAD BRONI, AMUNICJI I PRZYBORÓW MYŚLIWICKICH.

Z. TARNOWSKI i S-ka.

Warszawa, ul. Piękna 31, 1-sze piętro, front, telefon 160-19

Poleca dubeltówki belgijskiej fabryki

Fs. Dumoulin & Co Liège, oraz wielu innych. Rewolwery różnych systemów. Amunicja wszelkiego rodzaju. Reparacje.

Na prowincję wysyła się za zaliczeniem.

L. & G. JĘDRZEJEWSKY

WARSZAWA,

ul. Krakowskie Przedmieście № 62

Telefon 204-74.

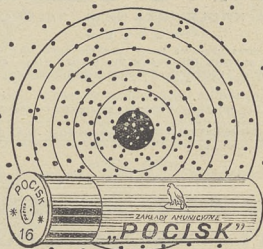
Brzoń myśliwska i krótka,
nowa i używana. Niezrównana amu-
nicja myśliwska.

WSZELKIE REPARACJE.

CENNIKI NA ŻĄDANIE

Dubeltówkabezkurkowa jednocynglowa angielska
cal. 12 Georg Gibbs, zamki Holland, lufy Whitworth,
rękojki w doskonałym stanie, do sprzedania. 2500 zł.
Wiadomość:

Polska 66 m. 65, tel. 37-30, od 9-12 r.

1927 NOWOŚĆ SEZONU 1927
 NIEZAWODNY NABÓJ
POCISK
 ” ”

Egz. od 1861 r.

Egz. od 1861 r.

SKŁAD BRONI POD FIRMĄ J. SOSNOWSKI WŁ. CZ. LISOWSKI

WARSZAWA, UL. OSSOLIŃSKICH I TELEFON NR. 47-47.

Wyłączne przedstawicielstwa wszechświatowej sławy strzelb myśliwskich:

G. Defourny Sevrin a Liège

A. Forgeron

A. Francotte

Lebeau

Sztucery i Trójlufki wykonane specjalnie z zastosowaniem ost-
nich wymagań techniki

G. Defourny Sevrin a Liège

J. Nowolny, Praga.

Warsztaty reparacyjne.

Ceny i warunki najprzystępniejsze.

Oferty i cenniki bezpłatne.

BRON I AMUNICJA

H. SAWICKI i S. CZERSKI SP. Z OGR. ODP.

WARSZAWA, KRÓLEWSKA Nr. 31, TELEFON Nr. 38-03.

P O L E C A :

BRONIE, SZTUCERY I REWOLWERY pierwszorządnych fabryk: JOSEPH DEFOURNY Herstal, JEAN RIGA-STASSART, Liège
GALANT, Parla, MARCEL-JAMIN, Liège; ANCIENS ETABLISSEMENTS PIEPER, Liège, FABRIQUE NATIONALE, Herstal, B. CIA
REMPY, Suhi, SPRINGER, Wiedeń i innych. POJĘDYNKI DWUBRZĄLOWE, doskonale roboty, specjalnie dla strazy leśnej.

SZTUCERKI MAŁOKALIBROWE. AMUNICJA WSZELKIEGO RODZAJU. DUŻY DZIAŁ PRZYBORÓW FECH-
TUNKOWYCH. PIERWSZORZĘDNE WARSZTATY PUSZKARSKIE.

CENY I SZCZEGÓŁOWE OBJAŚNIENIA NA ŻĄDANIE.

SKŁAD BRONI I PRACOWNIA RUSZNIKARSKA S. CHABROWSKI

Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 83 — Telef. 26-62

poleca na nadchodzący sezon myśliwki:

NABOJE MYŚLIWSKIE: słynnej fabryki WOLFF & Co., WALSRODE, marki „SONNE” i „WOLF” z kapszonym Gevelot (wyłączne przedstawicielstwo na Pol-
skę i Gdańsk) oraz marki „POCISK” wyrabianych całkowicie w kraju.

BRONIE MYŚLIWSKIE I SPORTOWE, SZTUCERY, TRÓJLUFKI BRONIE KROTKIE: renomowanych fabryk:
Alph. Forgeron, Lebeau, Francotte, Galand, Souvera, Heyma, Fabrique Nationale, Br. Rempi, Carl Walther
i wielu innych. Amunicja wszelkiego rodzaju. Przybory myśliwskie. Najniższe źródło naboi.

UWAGA: Skład specjalnie dobrze zaopatrzony w dobre i stosunkowo tanie bronie
firmy Alph. Forgeron.

Oferty i wyjaśnienia oraz fachowe porady na pierwsze żądanie.

Suchary SPRATTSA dla psów

Karmia dla bażantów „PHEASANTINA” Łuski

z ostrog dla trawienia. Wylęgarki i Wycho-

walnie Buckeya. Przybory hodowlane dla

ptactwa i zwierząt gospodarskich

— poleca ze składu Biuro Rolniczo-Techniczne —

Inż. ST. NAWAKOWSKI Sp. z o. o.

Warszawa, ul. Kredytowa 4. Tel. 291-34.

Zarodowa Hodowla „nad Gopła”

NAGRODZONA NA KONKURSACH

wyżów dowodnych najwyższą nagrodą oraz na wystawie
złotym medalem i dyplomem honorowym za hodowlę, po-
leca wyży gotowe oraz wyży do krycia tylko rasowych
suk za odpowiedniemu odszkodowaniem

Przy zapytaniach proszę o znaczek pocztowy

lg. Jasiński. STRZELNO, Wielkopolska

WYŻEŁ

roczny, rasy angielskiej, biały, nakropiany w łaty bron-
zowe, po Blacku i Frydze (Frant i Wega) do sprzedania

Widomość: Bogusławice, poczta Płońsk,
skrz. poczt. 26, JAWOROWSKI.

FARBY

NAJWIĘKSZA W POLSCE ŻALCZOWNIA FARBY I LAKIERÓW
W. KARPINSKI & W. LEPPERT,
WARSZAWA — JERZDZIŃSKA 30. OFERTY NA ŻĄDANIE.

LAKIERY